

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ.-Πόλη: 151 80 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>
Πληροφορίες: Κ. Παπαχρήστος
Ρ. Γεωργακόπουλος
Η. Λουκάτου
Τηλέφωνο : 210.34.43.605 & 3442243

Να διατηρηθεί μέχρι
Βαθμός ασφαλείας

Μαρούσι 10 - 01 - 2011
Αριθ. Πρωτ. Βαθμός Προτερ.
Φ. 12 / 20 / 2045 / Γ1

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ: Ωρολόγια Προγράμματα σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που εντάσσονται στις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας στο πλαίσιο της υλοποίησης των Πράξεων «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας-ΑΠ1», «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας-ΑΠ2» και «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας-ΑΠ3» του Ε.Π. Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση του ΕΣΠΑ

Έχοντας υπόψη:

1. Την παράγραφο 9, περίπτωση (εε), του άρθρου 3 και την παράγραφο 11, περίπτωση ε, του άρθρου 4 του Ν. 1566/85, (ΦΕΚ 167,τ. Α΄), «*Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες Διατάξεις*», όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την παράγραφο 2, του άρθρου 7, του Ν. 2525/1997 (ΦΕΚ 188, τ.Α΄), «*Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες Διατάξεις*».

2. Την παράγραφο 2, περίπτωση γ του άρθρου 24, του Ν. 1566/85 (ΦΕΚ 167,τ.Α΄),«*Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες Διατάξεις*».

3. Την παράγραφο 3 , του άρθρου 3 και την παράγραφο 5, του άρθρου 4 του Νόμου 2525/97 (ΦΕΚ 188, τ.Α΄), «*Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες Διατάξεις*».

4. Την παρ. 1, περίπτωση α του άρθρου 73 του Νόμου 3518/2006 (ΦΕΚ 272/2006, τ. Α΄), «*Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και ρύθμιση άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας*».

5. Την παρ. 1 του άρθρου 26 του Νόμου 3879/2010, (ΦΕΚ 163, τ. Α΄), «*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές Διατάξεις*».

6. Την παράγραφο 1, του άρθρου 10 , του Π.Δ 201/1998, (ΦΕΚ 161, τ. Α΄), «*Οργάνωση και λειτουργία των Δημοτικών Σχολείων*».

7. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α΄).

8. Τις διατάξεις της με αριθμ. 1120/Η/7-1-2010 Απόφασης (ΦΕΚ 1/τ.Β΄/8-1-2010) περί «καθορισμού αρμοδιοτήτων Υφυπουργών του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων».

9. Τις με αριθμ. 23/2010 και 26 /2010 Πράξεις του Τμήματος Π.Ε του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, καθώς και το με αριθμ. 27/2010 Πρακτικό του Συντονιστικού Συμβουλίου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

10. Την υπ' αρ. 11333/29-07-10 απόφαση ένταξης της Πράξης «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας-Άξονας Προτεραιότητας 1», την υπ' αρ. 11334/29-07-10 απόφαση ένταξης της Πράξης «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας-Άξονας Προτεραιότητας 2», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 18546/20-10-10 όμοια απόφαση και την υπ' αρ. 11335/29-07-10 απόφαση ένταξης της Πράξης «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας-Άξονας Προτεραιότητας 3».

Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Αποφασίζουμε

Καθορίζουμε το διδακτικό ωράριο και το ωρολόγιο πρόγραμμα των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίες εντάσσονται στις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ) στο πλαίσιο της υλοποίησης των Πράξεων «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας-ΑΠ1», «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας-ΑΠ2» και «Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας-ΑΠ3» (15/6/2010-30/10/2013) του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ.

Α. Σκοπός των ΖΕΠ

Η πιλοτική εφαρμογή των Πράξεων θα πραγματοποιηθεί από το σχολικό έτος 2010-2011 και η εξάπλωσή τους θ' αρχίσει σταδιακά από το σχολικό έτος 2011-2012.

Γενικός σκοπός της εφαρμογής του προγράμματος των ΖΕΠ είναι να διαμορφώσει και να δοκιμάσει σε πραγματικές συνθήκες σχολικής τάξης εναλλακτικές και ευέλικτες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις «καλών πρακτικών», διαφοροποιημένης διδασκαλίας και εκπαίδευσης οι οποίες θα διασφαλίζουν την ισότιμη ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα των μαθητών από περιοχές με χαμηλούς εκπαιδευτικούς και κοινωνικοοικονομικούς δείκτες.

Για να επιτύχει το γενικό σκοπό του, το πρόγραμμα των ΖΕΠ φροντίζει ιδιαίτερα την κοινωνικο-συναισθηματική καθώς και τη γνωστικο-γλωσσική ανάπτυξη των μαθητών, που αποτελούν τις βασικές προϋποθέσεις για την επίτευξη των μαθησιακών και αναπτυξιακών σκοπών της εκπαίδευσης.

Στη φιλοσοφία των ΖΕΠ, η μάθηση και η ανάπτυξη δεν επιτυγχάνεται με παρεμβάσεις που εστιάζουν αποκλειστικά στο παιδί, αλλά και με παρεμβάσεις που εστιάζουν στο άμεσο και στο ευρύτερο σχολικό πλαίσιο στήριξης του παιδιού.

Προς τούτο το σχολείο αναλαμβάνει ενεργό ρόλο στον αυτο-προγραμματισμό και την αυτορρύθμιση των διαφοροποιημένων εκπαιδευτικών του παρεμβάσεων και καλείται το ίδιο να λειτουργήσει ως ένας οργανισμός που μαθαίνει.

Σε αυτή την προσπάθεια το σχολείο δεν δρα μόνο του, αλλά συνεργάζεται με τις οικογένειες, που τις θεωρεί σημαντικό παιδευτικό πόρο, και τους φορείς της τοπικής κοινότητας.

Σε αυτό το πλαίσιο το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των ΖΕΠ παρεμβαίνει με διαφοροποιημένο, κατά περίπτωση, τρόπο σε παράγοντες που καθορίζουν τη σχολική επιτυχία, όπως είναι η γλωσσική, γνωστική και κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη του μαθητή.

Προς επίτευξη του στόχου αυτού κινητοποιείται και αυτο-οργανώνεται η σχολική μονάδα, η οποία προσαρμόζει στις οικείες ανάγκες της μια διευρυμένη μορφή ωρολογίου προγράμματος ολοήμερου σχολείου με υποχρεωτικό ωράριο 35 ωρών για όλες τις τάξεις. Τέσσερις άξονες αποτελούν τους πυλώνες του εν λόγω πιλοτικού προγράμματος :

1. η υποστήριξη των μαθητών σε ακαδημαϊκό επίπεδο: επιτυγχάνεται με την ιδιαίτερη έμφαση του προγράμματος στην ανάπτυξη του προφορικού λόγου και στην κατανόηση και παραγωγή του γραπτού λόγου, καθώς και με την ολοκλήρωση των κατ' οίκον εργασιών τους στη Γλώσσα και στα Μαθηματικά στο σχολείο, κατά προτίμηση, με την παρακολούθηση του εκπαιδευτικού της τάξης.

2. η υποστήριξη στην κοινωνικο- συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών: επιδιώκεται με ολοκληρωμένα προγράμματα προσωπικής και δια-προσωπικής ανάπτυξης καθώς και με προγράμματα πολιτιστικών, δια-πολιτισμικών και δημιουργικών δραστηριοτήτων.

3. η σύνδεση σχολείου τόσο με την οικογένεια όσο και με την τοπική κοινωνία, φορέων που διαδραματίζουν καταλυτικό ρόλο στην εκπαίδευση του μαθητή.

4. η ανάδειξη της σχολικής μονάδας σε οργανισμό που αναλαμβάνει πρωτοβουλίες λειτουργικού χαρακτήρα με τη σύνταξη του οικείου αναλυτικού προγράμματος και την προώθηση εναλλακτικών καλών πρακτικών.

Ειδικότερα για το νηπιαγωγείο στοχεύει:

α. στην ενίσχυση της σχέσης των παιδιών προσχολικής ηλικίας με τον προφορικό λόγο, τον αναδυόμενο εγγραμματισμό και τα μαθηματικά στο πλαίσιο αυθόρμητων και οργανωμένων δραστηριοτήτων, ομαδικών και ατομικών, διαθεματικής φύσης,

β. στην κατανόηση της κοινωνικής διάστασης της γλώσσας και των μαθηματικών,

γ. στην απόκτηση σχετικών δεξιοτήτων,

δ. στην ενδυνάμωση της ταυτότητάς τους μέσα από την έκφραση, τη δημιουργία και την ανακάλυψη,

ε. στην κοινωνικο-συναισθηματική και μαθησιακή ετοιμότητα, που απαιτείται για την ομαλή μετάβαση των νηπίων στην πρώτη τάξη του Δημοτικού,

στ. στη σύνδεση σχολείου-οικογένειας και σχολείου-τοπικής κοινωνίας, ως προστιθέμενης κοινωνικής αξίας και συμβολής στην εκπαιδευτική προσπάθεια που επιτελείται με το πιλοτικό πρόγραμμα.

Η διασύνδεση και αλληλεξάρτηση των ανωτέρω συναρθρώνουν το πιλοτικό πρόγραμμα των ΖΕΠ σε ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

B. Ωρολόγιο Πρόγραμμα Νηπιαγωγείων ΖΕΠ

Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα των Νηπιαγωγείων ΖΕΠ έχει ως οδηγό σύνταξης το Ωρολόγιο Πρόγραμμα της με αριθμ.Φ.32/190/81670/Γ1/20/07/2007, (ΦΕΚ 1420/2007,τ.Β) Υπουργικής Απόφασης με θέμα: «Ωρολόγιο πρόγραμμα Νηπιαγωγείου και Ολοήμερου Νηπιαγωγείου».

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

9:00 – 10:30	2 ^η διδακτική περίοδος Πρωινή Προαιρετική Ζώνη Υπόδηση, αυθόρμητο παιχνίδι και Αναπτυξη διαθεματικών δραστηριοτήτων γενικών εκπαιδευτικών και (για τη λειτουργία της απαιτείται η συμμετοχή τουλάχιστον 5 νηπίων πρώτης νηπιακής ηλικίας) χαλαρών δραστηριοτήτων
7:15 – 8:00	Πρόγευμα – Διάλειμμα
10:30 – 11:30	Προσέλευση νηπίων,
8:00 – 8:15	1 ^η διδακτική περίοδος
8:15 – 9:00	3 ^η διδακτική περίοδος
11:30 – 12:00	αυθόρμητες δραστηριότητες σε «γωνιές» κλασικό τμήμα: Απολογισμός ημέρας, προγραμματισμός επόμενης,
12.00-12.15	αποχαιρετισμός, ετοιμασία αποχώρησης νηπίων κλασικού τμήματος Τέλος πρώτης ζώνης

11:30-12:00	<u>ολοήμερο τμήμα:</u> Αυθόρμητες δραστηριότητες στις «γωνιές»
12:00-13:00	4 ^η διδακτική περίοδος Ανάπτυξη διαθεματικών δραστηριοτήτων
13:00- 13:45	Προετοιμασία γεύματος – Γεύμα
13:45- 14:30	Χαλάρωση – Ύπνος Τέλος δεύτερης ζώνης (δυνατή η αποχώρηση μετά από αίτηση γονέων)
14:30- 15:30	5 ^η διδακτική περίοδος Ανάπτυξη δραστηριοτήτων ενίσχυσης της μαθησιακής και κοινωνικοσυναισθηματικής ετοιμότητας. Δραστηριότητες με έμφαση τις τέχνες και τον πολιτισμό.
15.30-15.45	Προετοιμασία αποχώρησης (απολογισμός ημέρας, προγραμματισμός επόμενης, αποχαιρετισμός)
15:45-16:00	Τέλος τρίτης ζώνης, Αποχώρηση των νηπίων

Στο ωρολόγιο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου συντάσσεται πρόγραμμα τριών ζωνών:

1. Η πρώτη ζώνη: 8:00-12:15 για το κλασικό τμήμα και 8:00-11:30 για το ολοήμερο τμήμα. Στην πρώτη ζώνη καλύπτεται το υποχρεωτικό πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου και τα νήπια αποχωρούν με την ολοκλήρωσή της. Στη συνέχεια ακολουθούν η δεύτερη και η τρίτη ζώνη, οι οποίες αποτελούν το ολοήμερο πρόγραμμα των Νηπιαγωγείων ΖΕΠ.
2. Η δεύτερη ζώνη: 12:30 έως 14:30 περιλαμβάνει διάλειμμα, γεύμα και χαλάρωση- ύπνο.
3. Η τρίτη περιλαμβάνει διαφοροποιημένες δραστηριότητες ενίσχυσης της μαθησιακής και κοινωνικο-συναισθηματικής ετοιμότητας των παιδιών καθώς και δημιουργικές δραστηριότητες με θέματα τις τέχνες και τον πολιτισμό.

Το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων της τρίτης ζώνης μπορεί να γίνει σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή του ημερησίου προγράμματος και ιδιαίτερα το πρωί ώστε να υλοποιηθούν και από το κλασικό τμήμα.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου υποβάλλεται προς έγκριση στον αρμόδιο Σχολικό Σύμβουλο.

Πρωινή Προαιρετική Ζώνη

Για τη λειτουργία της πρωινής προαιρετικής ζώνης στα νηπιαγωγεία ΖΕΠ απαιτείται η συμμετοχή τουλάχιστον πέντε (5) νηπίων πρώτης ηλικίας (07:15-08:00) .

Γ. Δημοτικά σχολεία

Τα δημοτικά σχολεία που συμμετέχουν στις ΖΕΠ λειτουργούν ως ολοήμερα σχολεία με υποχρεωτικό πρόγραμμα επτά διδακτικών ωρών (8:10-14:00) και με προαιρετικό πρόγραμμα τριών διδακτικών ωρών (14:00 έως 17:00).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΟΛΟΗΜΕΡΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΖΕΠ

ΩΡΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	
------	----------	--

Πρωινή προαιρετική ζώνη		
07.00 – 07.15	15´	Υποδοχή μαθητών
07.15 - 08.00	45´	
Πρωινή υποχρεωτική ζώνη		
08.00 – 08.10	10´	Υποδοχή μαθητών
08.10 – 09:40	90´	1η διδακτική περίοδος
09:40 – 10:00	20´	διάλειμμα
10:00 – 11:30	90´	2η διδακτική περίοδος
11:30– 11:45	15´	διάλειμμα
11:45 – 12:25	40´	5η διδακτική ώρα
12:25 – 12:35	10´	διάλειμμα
12.35– 13:15	40´	6η διδακτική ώρα
13:15– 13:25	10´	διάλειμμα
13:25 -14:00	35´	7η διδακτική ώρα (Λήξη υποχρεωτικού προγράμματος)
14:00 – 14:05	5´	Διάλειμμα – Αποχώρηση μαθητών του υποχρεωτικού προγράμματος
Απογευματινή προαιρετική ζώνη		
14:05 – 14:40	35´	φαγητό- χαλάρωση
14:40 – 14:50	10´	διάλειμμα
14:50 – 15:30	40´	8η διδακτική ώρα
15:30 – 15:40	10´	Διάλειμμα
15:40 – 16:15	35´	9η διδακτική ώρα
16:15 – 16:25	10´	διάλειμμα
16:25 – 17:00	35´	10η διδακτική ώρα

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΗΜΕΡΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΖΕΠ
1. ΠΡΩΙΝΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΖΩΝΗ

(Κατ' αναλογία με τις Α´ & Β´ και στις υπόλοιπες τάξεις)

09:40-10:00	Διάλειμμα				
10:00-11:30	3 ^η & 4 ^η Δ.Ω.				
09:40	Μαθηματικά				

	& Εμπέδωση - Προέκταση					
11:30-11:45	Διάλειμμα					
11:45-12:25	5η Δ.Ω. Γλώσσα Εμπέδωση - Προέκταση					
12:25 12:35	Διάλειμμα					
12:35-13:15	6η Δ.Ω. Γνωστικό Αντικείμενο ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ ή Ευέλικτη Ζώνη					
13:15 13:25	Διάλειμμα					
13:25 14:00	7 ^η Δ.Ω. Γνωστικό Αντικείμενο ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ ή Ευέλικτη Ζώνη					
14:00 14:05	Διάλειμμα - αποχώρηση μαθητών					

2.ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΖΩΝΗ

	Α' - Β'	Γ' - Δ'	Ε' - ΣΤ'
14:05 – 14:40	Φαγητό - χαλάρωση		
14:40-14:50	Διάλειμμα		
14:50-15:30	Προαιρετ. Γνωστικό Αντικείμ.		
15:30-15:40	Διάλειμμα		
15:40-16:15	Προαιρετ. Γνωστικό Αντικείμ.		
16:15 – 16:25	Διάλειμμα		
16:25-17:00	Προαιρετ. Γνωστικό Αντικείμ		

ΠΡΩΙΝΗ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΖΩΝΗ

Η πρωινή προαιρετική ζώνη των δημοτικών σχολείων ΖΕΠ λειτουργεί τις ώρες 07:00 έως 08:00 πμ εφόσον σε αυτή συμμετέχουν πέντε (5) και άνω μαθητές, οι οποίοι και παρακολουθούν την απογευματινή προαιρετική ζώνη.

Στα συστεγαζόμενα σχολεία, εφόσον ο αριθμός των μαθητών είναι μικρός, γίνονται κοινά τμήματα.

Δ. Σύνταξη Εβδομαδιαίου Προγράμματος Υποχρεωτικής Ζώνης στο δημοτικό σχολείο

Ο σύλλογος διδασκόντων κάθε σχολικής μονάδας με βάση το γενικό σκοπό των ΖΕΠ και τις ιδιαίτερες συνθήκες, δυνατότητες και ανάγκες της σχολικής μονάδας και τις προτιμήσεις των γονέων- στη φιλοσοφία της πιλοτικής εφαρμογής για την ανάδειξη εναλλακτικών και ευέλικτων «καλών πρακτικών»- συντάσσει με εισήγηση του Διευθυντή το εβδομαδιαίο πρόγραμμα λειτουργίας, το οποίο και υποβάλλει προς έγκριση στον αρμόδιο Σχολικό Σύμβουλο.

Κατά τη διαμόρφωση του προγράμματος της υποχρεωτικής ζώνης των 35 διδακτικών ωρών ο σύλλογος των διδασκόντων, που συντάσσει το πρόγραμμα, καθώς και ο Σχολικός Σύμβουλος, στον οποίο υποβάλλεται προς έγκριση και θεώρηση, πρέπει να λάβουν υπόψη τους τα εξής γενικά κριτήρια, που προκύπτουν από τη φύση και την αποστολή των ΖΕΠ:

α. Όλα τα προβλεπόμενα μαθήματα και οι προβλεπόμενες ώρες διδασκαλίας τους που ορίζονται από το ισχύον πρόγραμμα σπουδών διδάσκονται κανονικά εντός της υποχρεωτικής ζώνης (8:10 έως 14:00) σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ και τα συνακόλουθα ΑΠΣ.

β. Εντός της υποχρεωτικής ζώνης διασφαλίζεται ο αναγκαίος διδακτικός χρόνος, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 5 ώρες την εβδομάδα, για τη μελέτη των μαθημάτων της Γλώσσας και των Μαθηματικών. Η αδυναμία πολλών οικογενειών να βοηθήσουν στο σπίτι τα παιδιά τους στις «κατ' οίκον» εργασίες καθιστά ιδιαίτερα αναγκαίο σε αυτά τα μαθήματα οι μαθητές να επιστρέφουν διαβασμένοι στο σπίτι τους.

Αντίστοιχη πρόβλεψη για τη μελέτη και των υπολοίπων μαθημάτων μπορεί να γίνει στο πρόγραμμα της προαιρετικής ζώνης, αν ο σύλλογος διδασκόντων το κρίνει αναγκαίο.

γ. Η θεματική της Ευέλικτης Ζώνης πρέπει κατά προτεραιότητα να περιλαμβάνει στόχους και δραστηριότητες που προάγουν τη δημιουργικότητα, την κοινωνικο-συναισθηματική έκφραση, τη διεύρυνση, τη συνεργασία και τον πολιτισμό στη διαπολιτισμική και πολυπολιτισμική του διάσταση.

δ. Ιδιαίτερα στις τάξεις Α και Β, λόγω ηλικίας αλλά και λόγω της κοινωνικο-πολιτιστικής προέλευσης μεγάλου ποσοστού μαθητών των σχολείων ΖΕΠ, δίδεται έμφαση στον προφορικό λόγο.

Για τον σκοπό αυτό αξιοποιείται το λαϊκό παραμύθι, ελληνικό και πολυπολιτισμικό, το οποίο κινητοποιεί το ενδιαφέρον των παιδιών και παρέχει ευκαιρίες ανάπτυξης δραστηριοτήτων προφορικού λόγου.

Επιπλέον, παρέχει και δυνατότητες για διαπολιτισμικές προεκτάσεις. Στις μεγαλύτερες τάξεις τη θέση του παραμυθιού μπορεί να πάρει η φιλιανγνωσία η οποία μπορεί να καλύπτει μέρος του χρόνου της ευέλικτης ζώνης.

ε. Για τη συμπλήρωση του εκπαιδευτικού προγράμματος μέχρι τις 14.00 μ.μ. διατίθενται ώρες στις ΤΠΕ, τα εικαστικά, τη μουσικοκινητική αγωγή, τη θεατρική αγωγή, τον χορό, τις ξένες γλώσσες και τη φυσική αγωγή σύμφωνα με τις αποφάσεις του συλλόγου των διδασκόντων, ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών κατά σχολική μονάδα και κατά ηλικία.

Ε. Σύνταξη Εβδομαδιαίου Προγράμματος Προαιρετικής Ζώνης στο δημοτικό σχολείο

Στην **προαιρετική ζώνη**, σε συνάρτηση με τις παραπάνω επιλογές και τις ανάγκες των μαθητών κατά σχολική μονάδα, αλλά και κατά ηλικία, διατίθενται ώρες τόσο από τα υποχρεωτικά μαθήματα των ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ όσο και από τα προαιρετικά μαθήματα όπως

για παράδειγμα η ενισχυτική διδασκαλία, η μουσικοκινητική αγωγή, τα πνευματικά παιχνίδια (π.χ. το σκάκι κ.λ.π.), τα διάφορα αθλήματα και παιχνίδια, η οργάνωση σχεδίων εργασίας ποικίλης θεματικής με εστίαση στη διερεύνηση και τη δημιουργικότητα κ.ά., με αποφάσεις του συλλόγου των διδασκόντων.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα, καθορίζεται με βάση τα παραπάνω και μπορεί να διαμορφώνεται και να τροποποιείται ανάλογα με τις ανάγκες κάθε σχολικής μονάδας, χωρίς όμως σε καμία περίπτωση να παραβλέπονται τα προαναφερόμενα.

Στ. Εφημερεύοντες- επιτήρηση μαθητών

α. Με πράξη του συλλόγου διδασκόντων ορίζονται οι εφημερεύοντες (συμπεριλαμβανομένων και των εκπαιδευτικών ειδικοτήτων που προσλαμβάνονται για τις ανάγκες του ολοήμερου προγράμματος ΖΕΠ) και καθορίζονται τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες τους. Αντίγραφο του πρακτικού αναρτάται στο γραφείο του Διευθυντή και στο γραφείο των εκπαιδευτικών.

Οι εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων που συμπληρώνουν το ωράριο τους σε δύο σχολεία κάνουν εφημερία μόνο στο ένα, σ' αυτό που διδάσκουν τις περισσότερες ώρες.

Καθήκοντα εφημερίας δεν ανατίθενται σε εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων που διδάσκουν σε τρία και περισσότερα σχολεία, όταν τουλάχιστον το ένα από αυτά λειτουργεί σε χωριστό κτίριο.

β. Η ώρα του φαγητού – ξεκούρασης – χαλάρωσης εντάσσεται στην παιδαγωγική διαδικασία και θεωρείται ως διδακτική ώρα για τον Υποδιευθυντή – Υπεύθυνο του προγράμματος ΖΕΠ ή τον υπεύθυνο του προγράμματος ΖΕΠ.

Η παρούσα Απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Εσωτ. Διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Αναπληρώτριας Υπουργού
3. Γραφείο κ. Υφυπουργού
4. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
5. Γραφείο κ. Ειδ. Γραμματέα
6. Γραφείο κ. Ειδ. Γραμμ. Διαπολ. Εκπ/σης
7. Διεύθυνση Προσωπικού Π.Ε.
8. Διεύθυνση Προσωπικού Δ.Ε.
9. Διεύθυνση ΣΕΠΕΔ
10. Διεύθυνση Σπουδών Δ.Ε
11. Διεύθυνση Σπουδών Π.Ε.

**Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ